

Tebliğ No : 1016
Tarihi : 5 Kasım 2009

**Bazı Gerçek ve Tüzel Kişilerin, Bankaların Sunduğu Olanakları Kullanarak
Üçüncü Kişiler Adına Aracılık Hizmeti Vermesine İlişkin
Bankalar Tarafından Uyulması Gereken İlkeler**

Fatura Ödeme Merkezi (FÖM) ve benzeri isimleri kullanan bazı gerçek ve tüzel kişilerin bankaların bilgisi dışında, özel bir anlaşmaya dayanmadan bankalar tarafından sunulan olanakları ticari amaçlarla kullanarak Elektronik Fon Transferi (EFT), havale, hesaba para yatırma, isme para gönderme, fatura ödemeleri gibi işlemleri ücret karşılığında üçüncü şahıslara sundukları bilinmektedir. Önemli riskler taşıdığı bilinen bu tür işlemler dolayısıyla, üçüncü kişilerin bundan zarar görmesi durumunda bankalara duyulan güven zedelenebilecek ve bankacılık sektörüne olan itibar olumsuz etkilenebilecektir. Bundan dolayı oluşabilecek risklerin bertaraf edilmesi ve bu kapsamda yapılabilecek ticari faaliyetlerin kontrol altına alınabilmesi amacıyla Birliğimizce, Birlik Statüsünün 4'üncü maddesinin (1) numaralı fıkrası ve (2) numaralı fıkrasının (s) bendi ve 5411 sayılı Bankacılık Yasasının 81'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "Üyeler, birliklerin statüsüne ve birlikler tarafından alınacak karar ve tedbirlere uymak zorundadır" hükmü göz önünde tutularak, 9 Ekim 2006 tarih ve 1013 sayılı Tebliğ yerine geçmek üzere aşağıdaki düzenleme yapılmıştır.

1. Bankalar, kendileri ile herhangi bir anlaşma olmadan fatura tahsilatı işlemlerini meslek edinen kuruluşların, internet bankacılığı, kredi kartı ve satış noktası terminali (POS) hizmetlerini kullanmalarına izin vermezler. Bir müşterinin fatura tahsilat işlemlerini meslek edinip edinmediğinin tespitine yönelik olarak aşağıdaki tedbirler alınır:

a. Bir gerçek kişiye ait hesap/hesaplardan yapılan vergi ödemesi, fatura ödemesi, kredi kartlarına yapılan ödeme, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) prim ödemesi ve trafik cezası ödemesi gibi işlemlerin aylık toplamının 20 adedi geçmesi halinde işlemlerin yapıldığı hesaplar ve işlemler incelenir.

b. Bir tüzel kişiye ait hesap/hesaplardan yapılan vergi ödemesi, fatura ödemesi, kredi kartlarına yapılan ödeme, SGK prim ödemesi ve trafik cezası ödemesi gibi işlemlerin aylık toplamının 50 adedi geçmesi ya da sıklıkla tekrar eden ve birbiriyle bağlantılı olması halinde işlemlerin yapıldığı hesaplar ve işlemler incelenir.

c. 1-a ve 1-b maddelerindeki kısıtlamalara uyumun, düzenli olarak kontrol edilmesini sağlayacak bir izleme ve kontrol sistemi oluşturulur.

d. Yapılan kontroller sonucunda, bankaların sunmuş oldukları hizmetlerin üçüncü kişiler adına ticari amaçla kullanıldığı tespit edilmesi halinde, gerekli önlemler alınarak bu tür işlemler engellenir.

e. Kredi kartı ile yapılan işlemler de aynı şekilde kontrol edilerek, fatura üreten kurumların internet sitelerinden ayda toplam 20 adetten fazla fatura ödemesi yapıldığı tespit edilen kredi kartları, amaca uygun kullanılıp kullanılmadığı açısından incelenir ve kredi kartı iptali dahil gerekli önlemler alınarak bu tür işlemler engellenir.

f. FÖM olarak çalıştığı tespit edilen işyerlerine POS cihazı verilmez ve FÖM olarak çalıştığı daha sonra tespit edilen işyerine ait POS cihazı geri alınır.

2. Anlaşmalı Kuruluş: Fatura üreten kurumlar ile adlarına tahsilat yapabilmesi konusunda anlaşmış firmaları ifade etmektedir. Bu anlaşma, fatura üreten kurumlar ile firma bazında tek tek yapılabileceği gibi altındaki tüm firmaları (unvanı ve vergi numarası) kapsamı ve fatura üreten kurumun uygun izin vermesi şartıyla bayilik şeklinde çalışan bir çatı kuruluş nezdinde de yapılabilir. Bu şartları taşımayan firmalar ile yapılan sözleşmeler işbu tebliğin ikinci maddesi çerçevesinde ele alınmaz. Bu kapsamda bir anlaşma yapılmaması halinde, anlaşma yapılmayan kurumların faturalarının banka sistemi üzerinden veya bankalarla anlaşarak anlaşmalı kuruluşlar tarafından tahsil edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bankalarla yapılacak anlaşmalar çerçevesinde işlem yapan kuruluşların uyacakları şartlar ve bankalar tarafından alınacak tedbirler aşağıda belirtilmektedir.

a. Anlaşmalı kuruluşlar, bankalar adına makbuz, dekont vb. belgeler düzenleyemez, faaliyetlerinde banka adına işlem yaptıklarına dair ifadeler yer veremez ve işletme adlarında, ticaret unvanlarında, markalarında, makbuzlarında veya reklamlarında banka/bank ifadelerini kullanamaz.

b. Anlaşmalı kuruluşların işletme adlarında, ticaret unvanlarında, markalarında, makbuzlarında veya reklamlarında hangi kuruluşlardan yetkilendirildikleri açıkça belirtilmeksizin 'yetkili' ifadesine yer verilmez. Böyle bir anlaşması olmayan kuruluş işletme adlarında, ticaret unvanlarında, markalarında, makbuzlarında veya reklamlarında "yetkili" ifadesini kullanamaz.

Anlaşmalı kuruluşların adlarında, ticaret unvanlarında, markalarında, makbuzlarında veya reklamlarında 'banka garantili-güvenceli-yetkili' ifadelerine yer verilmez.

c. Anlaşmalı kuruluşlar, bankaların operasyonel risk ve itibar kaybına neden olabilecek şekilde davranamazlar ve bu konuda gerekli tedbirleri almaları bankalar tarafından sağlanır.

d. 5549 Sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ve Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine ilişkin Yükümlülükler Uyum Programı Hakkında Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak bu çerçevede bankalarca yükümlülük ihlali oluşmasının önlenmesini teminen gerekli tedbirler alınır.

e. Anlaşmalı kuruluşların hesaplarında kullanılabilir bakiye bulunmalıdır. Bu hesaplara, 5411 sayılı Kanununun 55 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen varlıkların teminatı karşılığında Kredili Mevduat Hesabı (KMH) limiti tanımlanabilir, bunun haricinde KMH limiti tanımlanmayacak ve negatif bakiye vermeleri önlenecektir.

f. Bankalar her anlaşmalı kuruluştan; riskin büyüklüğü, anlaşmalı kuruluşun mali gücü, ortalama aylık tahsilat tutarı ve kredi değerliliğini dikkate alarak riskini karşılayacak uygun miktarda teminat alacaktır.

g. Anlaşmalı kuruluşlar tarafından, fatura ve kredi kartına dayanmayan, üçüncü kişilere ait EFT ve havale gibi para transferleri yapılmaz. Kredi kartı tahsilatına ilişkin olarak anlaşmalı kuruluşlar ancak, kart sahibi banka ile anlaşmalarının olması halinde söz konusu bankanın kredi kartı müşterilerinin tahsilatlarını yapabilirler. Ancak, kredi kartı tahsilatı konusunda anlaşma yapacak bankaların risklerin kontrolü için gerekli önlemleri alması, ayrıca, bankaların kredi kartlarını tahsil etme konusunda yetkilendirdiği ticari işletmeleri internet sitesinde duyurması gerekmektedir.

h. Yukarıda belirtilen koşullara uygun olmak şartıyla anlaşmalı kuruluşlar tarafından sadece fatura ve kredi kartı tahsilatı gerçekleştirilebilir.

ı. Anlaşmalı kuruluşlar tarafından, sadece anlaşmalı fatura üreten kurumların ve anlaşmalı oldukları bankaların kredi kartı tahsilatları yapılabilir. Bunların haricinde, anlaşmalı kuruluşlar 5411 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinde yer alan faaliyetlerden herhangi birisini veya söz konusu faaliyetlerin tamamlayıcısı veya uzantısı niteliğinde başka bir faaliyeti gerçekleştiremez.

i. 2-ı bendine aykırı işlem yaptıkları tespit edilen kuruluşların 6 ay içerisinde durumlarını bu maddeye uygun hale getirememeleri halinde anlaşmaları iptal edilir.

j. Anlaşmalı fatura ödeme merkezlerine kolayca görülebilir bir yere, makul punto ile yazılmış, müşterileri bilgilendirici panoların asılması zorunludur. Bilgilendirici panoların şekli ve içeriği bu Tebliğ hükümlerine aykırılık teşkil edemez.

k. Fatura ödeme merkezleri, herhangi bir şekilde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu denetiminde olduklarını veya bu manaya gelecek herhangi bir ifadeyi, ilan, reklam, afiş, beyan, makbuz internet sitesi vb. şekilde ifade edemez, kamuya açıklayamaz. Aksi durumlarda ilgili kuruluşun anlaşmalı olduğu bankaca uyarılması gerekmektedir. Uyarı sonrasında 1 ay içerisinde aykırılık düzeltilmezse banka tarafından anlaşma derhal iptal edilir ve bu husus diğer bankalara duyurulur. Diğer bankalar da söz konusu firma ile ortakların kurduğu diğer firmalarla da bu kapsamda anlaşma imzalamaz.

l. Anlaşmalı kuruluşun sistemini ve işlem yapma şeklini, anlaşmalı banka kontrol eder ve mevzuata aykırılık oluşturmaması için gerekli önlemleri alır.

m. Bankalar durumlarını 6 ay içerisinde bu Tebliğe uygun hale getirir.

n. Bankalar, anlaşmalı oldukları firmaların bu Tebliğe uygun olarak faaliyet göstermelerinden sorumludurlar.

o. Yönetim Kurulu'nun 22 Aralık 2011 tarihli kararı kapsamında, mesleki tanzim kararının diğer hükümleri saklı kalmak kaydıyla, faturaları tahsil edilmesi öngörülen kurumlarla anlaşma yapılması şartına uyum süresi 31.08.2011 tarihinden itibaren 31.12.2012 tarihine kadar uzatılmıştır.

Tebliğ olunur.